

Geliyorum diyen katliam

FUAT AKYÜREK

Son gelen haberler Soma'daki maden ocağındaki yangının hala sön- dürülemediği üzerine idi! 301 maden işçisine mezar olan maden ocağı hala için için yanıyormuş! Hatırlanacağı gibi bu toplu katliama "iş kazası" denmiş, Başbakan ölmenin bu mesleğin "fitratında" oldu- ğunu iddia etmişti. Ancak "kaza" ile ilgili ayrıntılar ortaya çıktıkça, alınmayan önlemlerin, keyfiliğe göz yuman denetçilerin, aşırı kar uğruna en küçük tedbiri almaktan kaçınan patronun, bu patrona yol veren ve sırtını sıvazlayan Enerji Bakanlığı'nın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın neredeyse göz göre göre yüzlerce işçiyi ölüme gönderdikleri anlaşılmıştı.

Patron normal koşullarda kömürün tonunun 130 dolara mal olduğunu, ancak kendilerinin bunu 24 dolara mal ettiğini övünerek anlatıyordu. Patron sadece gerekli önlemleri almayıp karını artırmı- yordu. İşçilerin aldığı ücretler de ancak sefalet ücreti düzeyinde idi ve bu işçiler günün birinde bu tür bir "kazanın" başlarına geleceğinin far- kında idiler. Ancak açlık ve yoksulluk, geçim kaygısı onları bu koşul- larda yaşamaya mahkum ediyor, patronlarla işbirliği yapan sendika yöneticileri işçilerin değil, patronun haklarını savunuyorlardı.

Türkiye iş kazaları bakımından Avrupa'da ilk, dünyada üçün- cü sırada bulunuyor. AKP Hükümetinin iş başında olduğu son 12 yılda "iş kazalarında olağanüstü bir artış gündeme geldi. Bu hükümet döneminde kayıtlara giren "iş kazalarındaki" –işçi cinayetleri diye de okunabilir- işçi ölümlerinin sayısı 12 bini yaklaşmış durumda. Ancak her on iş kazasından sadece birinin kayıtlara yansıdığını hatırlamak gerekiyor. Yapılan hesaplara göre ülkede neredeyse her saatte bir işçi "iş kazasında" yaşamını yitiriyor. Uygulanan özelleştirme ve taşeron- laştırma politikaları büyük sermayeye dikensiz bir gül bahçesi sunu- yor ve AKP Hükümeti Meclis'e sevkettiği yeni yasa tasarıları ile bu durumu daha da yaygınlaştırıyor ve ağırlaştırıyor.

"İş kazaları", işsizlik, enflasyon, ekonomik krizler gibi kapita- lizmin yol arkadaşlarıdır. Ancak "iş kazalarının" diğerlerinden farkı alı- nan önlemlerle iş kazalarının asgariye indirilebileceği gerçeğidir. Ama maliyetleri yükselttikleri, karı düşürdükleri için bu önlemler ya alın- mamakta, ya da göstermelik alınmaktadır. Bu nedenle hemen hemen tüm dünyada aynı zamanlarda uygulanmaya başlanan özelleştirme ve taşeronlaştırma politikaları iş yerlerini, fabrikaları, madenleri adeta patlamaya hazır bir bomba haline getirmiştir. İşçiler kötü koşullarda çalışmaya mahkum edilmekte, ücretleri ve sosyal hakları sürekli budanmaktadır. Geri ve bağımlı ülkelerde bu durum daha yıkı- cı sonuçlara yol açmaktadır.

İleri ve emperyalist ülkelerde böylesi maden "kazalarının" olmadığına dikkat çekilmekte, böylece kapitalizmde iş kazalarının olamayacağına vurgu yapılmaktadır. Ancak burada unutulmuş bir şey var: örneğin Almanya vb. gibi ülkelerde kömür madeni üretimi gide- rek durduruluyor! Gereğe maliyetlerin yüksekliğidir. Bu ülkeler Güney Afrika vb. gibi ülkelere ithal ettikleri kömürü daha ucuza mal ediyorlar. Emperyalist ülkeler daha ucuza kömür elde edebilsin diye Güney Afrika, Türkiye vb. gibi ülkelere maden ve diğer sektör- lerdeki işçilerin nasıl vahşice çalışma ve sömürü koşullarına mahkum edildikleri ise bilinçli bir biçimde göz ardı ediliyor, görmezden gelini- yor. Ünlü markaların Bengaldeş vb. ülkelerde çocuk emeği sömürü- sünü yaygın olarak uyguladıkları, bu markalara üretim yapsınlar diye vahşi koşullarda çalışan işçilerin, sadece aşırı sömürüye tabi tutul- madıkları, derme çatma bu tür işyerlerinin çökmesi sonucu topluca katliama uğradıkları gerçeği de madalyonun bir başka yüzüdür.

Ayrıca şunu da unutmamak gerekir ki ileri ülkelerdeki taşe- ronlaştırma vb. daha farklı sonuçlara da yol açabiliyor. Örneğin demiryollarında meydana gelen büyük kazaların doğrudan

doğruya özelleştirmeye, taşeronlaştırmaya dayanan sonuçları bulunuyor. Daha az ve daha ucuza işçi çalıştırmak faciayla sonuçlanabilecek kazalara davetiye çıkarıyor. Ama sorun elbette bununla sınırlı değil- dir. Ağır çalışma koşulları meslek hastalıklarını daha fazla yaygınlaş- tırıyor ama bunlar “iş kazası” sınıfına girmiyorlar, dikkate alınmıyor- lar.

Ancak nereden bakılırsa bakılsın bu tür toplu katliamlara maruz kalmak işçilerin kaderi değildir. Somalı işçiler kendilerini koyun yerine koyan sendika yönetimini istifaya zorlayarak, kendi arkadaşla- rından yeni sendika yöneticileri seçerek önemli bir adım attılar. Bu işçilerin sınıf bilinci ile davranmaya doğru ilerlediklerinin somut bir göstergesidir. Türkiye’de ve dünyanın başka her hangi bir ülkesinde işçi sınıfının ve emekçi yığınların kendi haklarını savunmak ve koşul- ları değiştirmek için girişecekleri her mücadele, onları baskı ve sömü- rüyü ortadan kaldırmak için daha deneyimli yapmakta, birliklerini ve dayanışmalarını güçlendirmektedir. Sadece iş kazaları değil, sömü- rülmekte işçilerin kaderi değildir ve uluslararası işçi sınıfı er ya da geç sömürsüz bir dünya kurmayı kuşkusuz başaracaktır.

Haziran / 2014